

FINNISH LAPLAND TOURIST BOARD RY:N LAUSUNTO HANNUKAISEN KAIVOSALUEEN OSAYLEISKAAVAN KAAVAEHDOTUKSESTA

Matkailu on Lapissa ja Kolarissa vahva elinkeino, jolla on Lapissa pitkä historia ja se on viimeisten vuosikymmenten aikana kehittynyt yhä kansainvälisemmäksi. Matkailun suurin vetovoimatekijä on puhdas luonto, joka korostuu erityisesti ulkomaalaisten asiakkaiden matkustussyynä. Matkailuelinkeinon puolesta olemme huolissamme, että Hannukaisen kaivosalue toteutuessaan vaarantaa sekä Ylläksen alueen puhtaan luonnon, että heikentää mielikuvaa Lapista luontomatkoilukohteena.

Aluetaloudelliset vaikutukset

Lappiin tarvitaan uusia työpaikkoja ja tuloja. Tähän tarvitaan useita eri toimialoja ja niiden yhteistyötä. Alueellisesti eri toimialat tulee sovittaa yhteen niin, etteivät ne haittaa toisiaan heikentäen positiivisia vaikutuksia aluetalouteen. Kolarin kunnan 2017 teettämässä aluetaloudellisessa arvioinnissa kävi ilmi, että Kolarin aluetalouteen jää enemmän rahaa vuosina 2017-2025 jos Hannukaisen kaivosta ei toteuteta kuin jos se toteutetaan. Työpaikkoja tulee myös 7% enemmän. Jos kaivosta ei toteuteta tekevät matkailuyritykset investointeja ja liikevaihdon arvioidaan kasvavan 8,9% vuodessa. Kaivoksen toteutuessa matkailuyritysten liikevaihtojen arvioidaan sen sijaan pienenevän 2,2% vuodessa. Jos kaivosta ei toteuteta jatkuvat matkailun tuomat tulot alueelle myös tarkastelujakson jälkeen.

Imagovaikutukset

Lapin matkailu on jo nyt hyvin kansainvälistä (51% rekisteröidyistä yöpymisistä oli ulkomailta vuonna 2017) ja kasvu tulee jatkossakin yhä enemmän kansainvälisiltä markkinoilta. Vuonna 2017 koko Lapin rekisteröidyt yöpymiset kasvoivat 9%. Kansainväliset yöpymiset kasvoivat Lapissa 22%. Ylläksellä kaikki yöpymiset kasvoivat 14% ja kansainväliset 31%. Kansainvälisen kasvun odotetaan ennusteiden mukaan kasvavan jatkossakin. Kaavan selostuksessa on arvioitu vaikutuksia matkailuun vanhentuneilla tiedoilla, jossa kansainvälisen matkailun rooli ei ollut yhtä merkittävä kuin se on jo nyt. Selostuksessa on myös todettu matkailun olevan vahvasti sesonkiluontoista. Täältäkin osin tilanne on jo

kehittynyt parempaan suuntaan. Vuonna 2017 Lapissa ylitettiin 200.000 yöpymisen raja jo seitsemänä kuukautena. Matkailuala tekee tällä hetkellä voimakasta kehitystyötä ympärivuotisuuden kehittämiseksi. Ylläksen välittömässä läheisyydessä sijaitsee Suomen suosituin kansallispuisto Pallas-Yllästunturin kansallispuisto, joka luo erittäin hyvät puitteet myös kesämatkailuun.

Eryteisesti ulkomaisten asiakkaiden keskuudessa Lapin vetovoima perustuu pitkälti luontomatkailuun. Asiakkaat arvostavat Lapin luonnon puhtautta, hiljaisuutta, tilan tuntua ja vapautta liikkua yhdistettynä matkailukeskusten hyviin palveluihin. Tähän imagoon ei sovi avolouhos liian lähellä matkailukeskusta. Mielikuviin voi vaikuttaa jo se, että kaivos olisi olemassa. Jos kaivoksella vastoin kaikkia suunnitelmia olisi luontoa saastuttavia vaikutuksia, olisi imagohaitta merkittävä.

Hannukaisen suunniteltu kaivosalue sijaitsee vain 5 km Äkäslompolosta, 8 km Ylläsjärveltä ja 7,5 km Pallas-Yllästunturin kansallispuistosta. Luontomatkailijat liikkuvat laajalla alueella matkailukeskuksen ympäristössä eri lajien reiteillä. Suunniteltu kaivosalue on niin lähellä matkailukeskusta, että matkailijat väistämättä huomaavat sen ja se vaikuttaa heidän mielikuvaansa luontomatkailualueesta. Tilanne on Hannukaisessa aivan erilainen kuin esimerkiksi Suurikuusikossa, jossa kaivos sijaitsee huomattavasti kauempana Levin matkailukeskuksesta.

Maisema-, melu-, pöly- ja vesistöriskit

Kaavan selostuksessa todetaan, että kaivoksella tulee olemaan vaikutuksia niin maisemaan ("kaivoksen perustaminen ja kaivostoiminta aiheuttavat välittömiä ja näkyviä vaikutuksia maisemaan" s. 86) kuin äänimaisemaan ("kaivostoiminta tulee muutamaa kaivoksen toiminta- ajaksi alueen yleistä äänimaisemaa ja kaivostoiminnan aiheuttamat äänet voivat kuulua kauaksikin melulähteistä sääoloista riippuen" s. 99). Kaivostoiminnasta syntyvien pölyvaikutusten riskinä on tuulen mukana leviävä pöly. Vesistöjen osalta kaivoksen purkuvedet päätyvät pienempien jokien kautta Muonionjokeen, joka on Suomen ainoa säännöstelemätön suuri jokivesistö ja arvokas vaelluskalajoki. Sen veden laadun säilyminen hyvänä on ensisijaisen tärkeää.

Kaikkia näitä vaikutuksia on arvioitu voimassa oleviin raja-arvoihin verraten. Luontomatkailijan näkökulmasta jo nämä raja-arvot voivat olla liian suuria sille, että alue koetaan puhtaana luontokohteena, johon halutaan matkustaa. Kaivostoiminnan kokonaisvaikutuksia riskeineen ei myöskään tunneta riittävällä tavalla, mikä ilmenee mm. useiden matkailualan yritysten kaavaehdotuksesta jättämästä muistutuksesta (liite 1).

Olemme huolestuneita, että jo normaali kaivostoiminta haittaa mielikuvaa Ylläksestä ja Lapista kansainvälisenä luontomatkailukohteena.

Yhteenveto

Lappi tarvitsee monipuolista elinkeinotoimintaa. Kaivostoiminta on yksi tärkeä tukijalka Lapin kehittämisessä. Matkailu on toinen tärkeä ja vahvasti kehittyvä ala. Kumpikin mahtuu Lappiin, mutta niitä pitää kehittää niin, etteivät ne eivät haittaa liikaa toisiaan. Hannukaisen kaivostoiminnasta tulee kaavassa esitettyjen suunnitelmien mukaan liian paljon riskejä matkailuelinkeinolle ennen kaikkea Ylläksellä, mutta myös laajemmin Lapissa. Jos kansainvälisen luontomatkailun annetaan kehittyä Ylläksellä, tuo se aluetalouteen merkittävän hyödyn, jota ei kannata riskeerata kaivostoiminnalla. Edellä esitetyin perustein katsomme, että kaavaehdotuksen hyväksymiselle ei ole esitetty riittäviä perusteita.

Kittilässä 11.5.2018

Kunnioittavasti

Finnish Lapland Tourist Board ry

Pertti Yliniemi

Hallituksen puheenjohtaja

Nina Forsell

Toiminnanjohtaja

Liite 1: Muistutus Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaavaehdotuksesta, Rautuvaaran teollisuusalueen asemakaavaehdotuksesta ja Hannukaisen kaivosteollisuusalueen asemakaavaehdotuksesta.